نقشه راه مداحان اهل‌بیت(علیهم‌السلام)

محورهای اصلی بیانات رهبر معظّم انقلاب اسلامی در جمع مداحان

- **مداحی**
  - **کارکردها**
    - ایجاد محبت بین مردم و اهل‌بیت(ع)
      - ضرورت: ریشه‌دار شدن وبرافروخته‌شدن محبت مردم به اهل‌بیت(ع)
      - اهمیت: ضامن بقای شیعه در طول تاریخ
        - نشانه: تأکید امام(ره) بر زنده بودن اسلام به برکت عاشورا
      - محتوا: تولی و تبری
      - اثر: هماهنگی تفکر با عاطفه
    - تبیین و ورشن کردن حقایق برای مردم
    - حفظ، تقویت، پالودن و هدایت پیوند مردم با ائمه(ع)
      - اهمیت: ریشه دوانیدن دین به‌واسطه آبیاری عواطف و ایمان قلبی
      - مصادیق: فرهنگ‌سازی؛ ایجاد استحکام و پیوند قلبی بین پیروان و محبوبان
    - ایمان‌آفرینی و پرورش ایمان
  - **ضرورت**
    - نیاز جامعه به تبیین حقایق
    - لزوم ستایش نیکی، معنویت و جهاد
  - **نشانه اهمیت**
    - توجه ویژه ائمه به شعرای مداح
      - علت: تأثیرگذاری شعر بر ذهن مخاطب
        - میزان تأثیر: گویاتر از چند ساعت حرف زدن
        - نتیجه: ماندگاری آن معنا و مفهوم
        - زمینه: حفظ یک بنای اعتقادی و یا عاطفی
        - مظهر: شعرای محتشم
          - نمونه: باز این چه شورش است
          - اثر: نفوذ مفاهیم کربلا با همه بار اعتقادی، عاطفی، سیاسی و فکری در جان مستمع
      - نمونه‌ها
        - محبت امام باقر(ع) و امام سجاد(ع) نسبت به فَرَزدَق
        - محبت ائمه به کُمیت بن زید اسدی
        - محبت ائمه به دِعبِل خُزایی
        - محبت ائمه به سید حَمیَری
    - تقویت دعوت شعری توسط ائمه
    - حساسیت فوق‌العاده‌ی امام خمینی(ره) نسبت به مدح ائمه
    - پرداختن رهبری به جزئیات آن
    - تمسک دشمنان ائمه به شعر
  - **الزامات**
    - استفاده از چشمه‌های هنری
      - مصادیق
        - شعر خوب
          - شاخصه‌ها
            - بیان محتوای خوب و مفاهیم بلند اسلامی در شعر
            - اشعار فارسی متناسب با نیازهای جامعه
            - اشعار فارسی متناسب برای تفهیم عقاید، اخلاق اسلامی و بینش سیاسی
            - مصادیق
              - بیان توحید
              - بیان نبوت
              - بیان زندگی امیرالمؤمنین و اهل بیت(علیه‌السلام)
            - نمونه: مقدمه مثنوی و دیوان‌های شعرای بزرگ در باب توحید و نبوت
          - آفت: موضوع قرار گرفتن خط و خال خیالی چهره ائمه در شعر
          - اهمیت: شرط واجب مداحی
          - اثر: امکان تفهیم معانی والا توسط شعر همراه با هنر مداحی
            - علت
              - بیشتر بودن پذیرش مردم از شعر نسبت به نثر
              - سخت‌تر بودن فهم همان معنای به‌وسیله نثر
        - خوانندگی خوب
          - اهمیت: شرط مستحب مداحی
          - اثر: مضاعف شدن تأثیر مداحی
          - لازمه: آموختن و کمال آن
            - الزامات
              - تناسب با محتوا
              - تناسب با نوع مجلس
            - توصیه: آهنگ‌سازی توسط خود مداحان
            - آفت: استفاده از آهنگ‌های عشقی مبتذل
          - الزامات
            - آهنگ خوب
            - صدای خوب
            - پختگی
            - عرصه‌ها
              - نحوه شروع و ختم
              - حرکات دست و نگاه مداح
              - حرف زدن
      - نتیجه
        - اثرگذاری قوی
        - اثرگذاری ناملموس
    - تعقل و منطق
      - معنا: استفاده از استدلال در لابه‌لای اشعار
      - اثر: اقناع ذهن مخاطب
    - دینی بودن محتوا
      - مصادیق
        - بیان ارزش‌های شهدا
          - مصداق: بیان ارزش شهدای کربلا
            - ویژگی‌ها
              - جهاد، فداکاری و اخلاص
              - معرفت به امام
              - صبر و استقامت و دفاع از حریم حق در شرایط سخت
          - آفت: تمجیدهای بی‌معنا
            - اهمیت: ارزش نبودن در معیار معنوی
            - مصداق: تعریف از چشم و ابروی حضرت عباس(ع)
            - علت بطلان: غفلت از ارزش‌های ایشان
            - اثر: پایین آمدن سطح معارف دینی
        - بیان معارف شیعه
          - مصادیق
            - بیان توحید
            - بیان نبوت
            - بیان زندگی اهل‌بیت(علیهم‌السلام)
            - بیان اخلاق و نصیحت
    - بیان وضعیت کنونی انقلاب اسلامی
      - مصادیق
        - تأثیر انقلاب اسلامی در جهان و حرکت عمومی جهانی
          - مصادیق
            - احیای معنویت در جهان مادی‌زده
            - بر هم زدن نظام سلطه جهانی
        - موانع و دشمنی‌های موجود بر سر راه انقلاب اسلامی و آرمان‌های آن
        - راهی که پیش آمده و راهی که باقی مانده است
    - حدود و ثغور پیدا کردن مداحی
      - ضرورت
        - با ارزش بودن مداحی اهل‌بیت(علیهم‌السلام)
        - تأثیر زیاد مداحی در جامعه و ذهن مردم
      - معنا
        - بدانید چه کسی مداح است؟
        - مقدمات کار مداحی او چیست؟
        - چقدر شعر می‌داند؟ وچقدر شعر حفظ است؟
        - چقدر می‌تواند بخواند؟
      - لازمه: ایجاد مرکزی برای آن
  - **عنصر اصلی**
    - مداحان
      - جایگاه: وصل کننده حلقه محبت به عمل
      - وظایف
        - نوآوری
          - الزامات
            - کنار نگذاشتن پیشکسوتان
            - نوآوری در امتداد شیوه گذشتگان
            - یادگیری محسنات اساتید و اضافه کردن بر آن
        - توجه به انسجام اسلامی
          - ضرورت: عدم تحریک عصبیت‌های بین‌المذاهبی
        - استفاده از خصوصیات مداحی به بهترین وجه
        - بیان شعرهای محکم، خوش مضمون و قانع‌کننده
        - حفظ کردن شعرهای خوب
        - سخت‌گیری نسبت به شعر برای بالا بردن سطح شعرها
          - روش: طرح در مجامع ادبی و نقد آن
        - توجه به حقیقی بودن جنگ ما با دشمن
        - توجه به خطیر بودن مسئولیت
          - علت
            - انتصاب به رسول و آل الله(علیهم‌السلام)
            - اقبال مردم و جوانان به مداحی
            - نشانه: استقبال، اجتماعات و هزینه‌کردن مردم
      - خصوصیت: اهل محبت بودن
        - نشانه: وارد شدن به وادی مداحی اهل‌بیت(ع)
        - لازمه: افزودن به سرمایه محبت و معرفت
          - اثر: ایجاد قدرت پاک‌کنندگی دیگران
          - لازمه: انجام پالایش درونی
  - **آفات**
    - معنای خوب و لفظ نارسا
    - لفظ زیبا و بی‌حاصل
    - تعبیرات نامناسب برای اهل‌بیت(علیهم‌السلام)
    - استفاده از آهنگ‌های عشقی مبتذل و یا غربی
    - مصداق: موضوع قرار گرفتن خط و خال خیالی چهره ائمه در شعر

دفتر حفظ و نشر آثار حضرت آیت‌الله العظمی خامنه‌ای
KHAMENEI.IR